

[Ministeren for handel, industri og søfart.] met for 1950. Med en udenrigshandel af den størrelse, vi kan regne med for 1950, svarer forringelsen i bytteforholdet til et årligt valutatab på 600—700 mill. kr. Her er altså nøglen til de økonomiske vanskeligheder, Danmark står overfor i dag.

Lad mig herefter vende tilbage til det for tiden indtil udgangen af 1951 anslåede valutaunderskud på ca. 750 mill. kr. og mulighederne for at skaffe dækning for det.

Kan dette underskud dækkes alene ved træk på vor kreditkvote i den europæiske betalingsordning?

Lad mig forklare, hvorledes betalingsunionen i så henseende fungerer:

Hvert af de deltagende lande får hos betalingsunionen tildelt en kvote, der svarer til 15 pct. af summen af vedkommende lands import, eksport og usynlige betalinger i 1949 overfor de øvrige deltagende lande. For Danmarks vedkommende andrager den samlede kvote hos unionen således ca. 1300 mill. kr. Indenfor disse kvoter har landene adgang til at modtage kredit. Hvert lands kvote er opdelt i fem lige store dele. Et land kan udnytte den første femtedel af sin kvote uden at yde dollarbetalinger, medens der ved udnyttelsen af de øvrige femtedele skal ydes dollarbetalinger stigende fra 20 pct. for den anden femtedel til 80 pct. for den sidste femtedel. Hver kvote udgør for Danmarks vedkommende ca. 270 mill. kr. Et træk på betalingsunionen på 765 mill. kr., svarende til det samlede underskud, vi skal finde dækning for, ville altså betyde, at Danmark i overensstemmelse med de nævnte regler ville få kredit på unionen på godt 621 mill. kr., medens der skulle præsteres dollarbetalinger til unionen for ca. 144 mill. kr. En sådan udvikling vil ikke være forsvarlig. Danmark har i øjeblikket meget knappe dollarbeholdninger, og det vil ikke være muligt at præstere dollarbetalinger til unionen i et sådant omfang. Endvidere ville Danmark herved pådrage sig en meget betydelig gæld overfor betalingsunionen, som skal afdrages, når betalingsunionen ophører. Der er fastsat ret komplicerede regler for tilbagebetaling af denne gæld. Hovedreglerne er, at såfremt kreditorerne overfor unionen ikke vil kunne fyldestgøres gennem unionens aktiver på likvidationstidspunktet, skal deres retstilgodehavende dækkes af unionens debitorer i forhold til disses gæld på likvidationstidspunktet. Såfremt der ikke over bilaterale forhandlinger opnås anden afdragsordning, skal sådan gæld afbetales over en forholdsvis kort periode. I tilfælde af, at betalings-

unionen skulle blive opløst, når Marshallhjælpen hører op, ville dette betyde, at Danmark samtidig med det fuldstændige bortfald af Marshallhjælpen ville blive belastet med meget betydelige afdrag på den gæld, Danmark måtte have pådraget sig overfor den europæiske betalingsunion.

Konklusionen bliver altså, at den her antydede fremgangsmåde: at forsøge hele underskuddet dækket ved træk på unionen, ikke er forsvarlig.

Konklusionen bliver altså, at det må anses for påkrævet, at der nu iværksættes foranstaltninger, som vil kunne reducere underskuddet på betalingsbalancen. Underskud for den resterende del af 1950 vil næppe kunne reduceres i væsentligt omfang, da der på en række punkter allerede er disponeret for resten af året ved afslutning af handelsaftaler, ved bevillingsudstedelse og for de regionale frilistevarer ved privat kontraheret import. Når regeringen finder det nødvendigt at gribe ind nu, er det da også navnlig med den forventede udvikling på betalingsbalancen for 1951 for øje. De foranstaltninger, der skal sikre en højere grad af ligevægt på betalingsbalancen for 1951, må imidlertid iværksættes nu, da virkningerne af valutabesparende foranstaltninger, af hvad karakter de end måtte være, altid først viser sig på lidt længere sigt.

De foranstaltninger, der skal iværksættes, må tage sigte på at bringe udviklingen på betalingsbalancen under kontrol, hvorimod det næppe vil være muligt at gribe så stærkt ind, at der skabes fuldstændig ligevægt på betalingsbalancen allerede i 1951.

De vanskeligheder, Danmark står overfor i øjeblikket, skyldes, som jeg tidligere har understreget det, ikke en forkert økonomisk politik, men en ugunstig udvikling i forholdet mellem Danmarks import- og eksportpriser. Det er netop i en sådan situation, at de kreditmuligheder, som den europæiske betalingsordning åbner for de deltagende lande, bør kunne finde anvendelse. Man må derfor regne med, at Danmark i det kommende år må udnytte dele af sin kreditkvote hos betalingsunionen, men udnyttelsen af denne finansieringsmulighed vil kun være forsvarlig i det omfang, der samtidig træffes foranstaltninger, som har til formål at forberede den endelige tilpasning på betalingsbalancen, som vil være nødvendig for at opnå total ligevægt, når Marshallhjælpen hører op.

Ved valget af de midler, som regeringen agter at benytte for at bedre udviklingen på betalingsbalancen, har man navnlig haft